GIOVANNI PITRUZZELLA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. május 12. [1]

C-197/21. sz. ügy

Soda-Club (CO2) SA,
SodaStream International BV
kontra
MySoda Oy

(a Korkein oikeus [legfelsőbb bíróság, Finnország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Védjegyek – Kimerülés – Szén-dioxidot tartalmazó, újratölthető palackok – A védjegyjogosult által vagy az ő hozzájárulásával valamely tagállamban történő forgalomba hozatal – Harmadik személy általi átcsomagolást és a védjegyével való ellátást követően ugyanebben a tagállamban történő újraértékesítés – A forgalomban lévő palacknak a palack nyakába gravírozott, még látható védjegye – Átcsomagolás – A Bristol-Meyers Squibb és társai ítélet szerinti kritériumok – A gyógyszerkészítményektől eltérő árukra történő átültetés – Egyetlen tagállamot érintő helyzetre történő átültetés – Szükségességi feltétel – Gazdasági kapcsolatra vonatkozó benyomás”

1. A XXI. századot az jellemzi, hogy széles körben tudatosult fogyasztási szokásaink hatása olyan alapvető kérdésekre, mint például a környezetvédelem. Az Európai Bizottság „Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című 2015. évi közleményében [2] a következőképpen ecsetelte az ilyen típusú gazdaság előnyeit: „Az áttérés a még inkább körforgásos gazdaságra, amelyben a termékek, alapanyagok és erőforrások értékét a lehető legtovább megőrzik a gazdaságban, a hulladék keletkezését pedig a minimálisra csökkentik, jelentős hozzájárulást jelent az EU arra irányuló erőfeszítéseihez, hogy fenntartható, karbonszegény, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdaságot alakítson ki.” A gazdaság e körforgása azt jelenti, hogy a védjegyjogosultak által az Unió területén egyszer már forgalomba hozott termékeket újra felhasználják, újra meg- vagy feltöltik, majd újból értékesítik. Ebbe az összefüggésbe illeszkedik a jelen előzetes döntéshozatali eljárás, amely lehetőséget nyújt a Bíróságnak annak pontosítására, hogy milyen feltételek mellett kell, hogy sor kerüljön e jogosultak, illetve a termékeiket újrahasználó és újraértékesítő harmadik személyek jogos érdekei közötti szükséges egyensúly megteremtésére.

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] COM(2015) 614 final, 2015. december 2.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. Az (EU) 2017/1001 rendelet

2. Az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 2017. október 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta a 207/2009 rendeletet.[4]

3. A 2017/1001 rendeletnek „Az európai uniós védjegyoltalom kimerülése” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai uniós védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az Európai Gazdasági Térségben.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen akkor, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

2. Az (EU) 2015/2436 irányelv

4. A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv[5] „A védjegyoltalom kimerülése” címet viselő 15. cikkének szövege a következő:[6]

„(1) A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő hozzájárulásával hoztak forgalomba az Unióban.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

B. A finn jog

5. A 2019. április 26-i Tavaramerkkilaki (544/2019) (a védjegyekről szóló [544/2019. sz.] törvény) 9. §-ának első bekezdése 2019. május 1-je óta alkalmazandó a nemzeti védjegyekre. Úgy rendelkezik, hogy a védjegyjogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal

[3] HL 2017. L 154., 1. o.

[4] A 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2015. L 341., 21. o.; helyesbítések: HL 2016. L 71., 322. o.; HL 2016. L 110., 4. o.; HL 2016. L 267., 1. o.; HL 2017. L 142., 104. o.) módosított, az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.; a továbbiakban: 207/2009 rendelet). A 207/2009 rendelet 13. cikke megfelel a 2017/1001 rendelet 15. cikkének.

[5] HL 2015. L 336., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 71., 325. o.; HL 2016. L 110., 5. o.

[6] E rendelkezés 2019. január 15-től a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 7. cikkének helyébe lép, és annak nagy részben megfelel.

kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő hozzájárulásával hoztak forgalomba az Európai Gazdasági Térségben. E 9. § második bekezdése kimondja, hogy az első bekezdés sérelme nélkül a védjegyjogosult megtilthatja a védjegy használatát az árukkal kapcsolatban, ha jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását vagy forgalomba hozatalát ellenezze. A védjegyjogosult különösen akkor tilthatja meg a védjegy használatát, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.[7]

II. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

6. A Soda-Club (C02) SA és a SodaStream International BV (a továbbiakban együtt: SodaStream) magánszemélyek általi használatra szánt háztartási szódagépeket gyárt és értékesít. E gépek a csapvízből szénsavas víz, valamint ízesített szénsavas italok egyszerű előállítását teszik lehetővé. Ezeket a gépeket Finnországban a SODASTREAM védjegy alatt forgalmazzák. A gépek fogyasztói csomagolása többek között a szóban forgó gépet és egy újratölthető alumínium szén-dioxid-palackot tartalmaz, amelybe belevésték a SODASTREAM vagy SODA-CLUB védjegyet. A palackra ezenkívül a két védjegy egyikét viselő címke is fel van ragasztva. A SodaStream ezenkívül újratöltve külön is értékesíti a szén-dioxid-palackokat. A SodaStream a SODASTREAM és a SODA-CLUB európai uniós védjegyek és nemzeti védjegyek jogosultja. A SODASTREAM és a SODA-CLUB lajstromozott védjegyek mind a szóban forgó palackokra, mind a szén-dioxidra vonatkoznak.

7. A MySoda Oy székhelye Finnországban található. A MySoda MYSODA márkájú, a SodaStream által értékesítetthez hasonló gépeket forgalmaz olyan csomagolásban, amely azonban nem tartalmaz palackot. A MySoda 2016 óta Finnországban olyan feltöltött szén-dioxid-palackokat forgalmazott, amelyek nem csupán a saját szódagépeivel, de a SodaStream által forgalmazott szódagépekkel is kompatibilisek. A MySoda által feltöltött és értékesített palackok esetében többek között eredetileg a SodaStream által forgalomba hozott, újratöltött szén-dioxid-palackokról volt szó. A MySoda a kereskedőktől kapta meg a fogyasztók által visszaküldött, a SodaStreamtől származó üres szén-dioxid-palackokat. A MySoda ekkor eltávolította róluk a SodaStream által felragasztott címkét. Ezt követően feltöltötte a palackokat és azokat saját címkéjével látta el. Nem vitatott, hogy az így elhelyezett címke mellett láthatóak maradtak a palackokon lévő gravírozások, köztük a SODASTREAM vagy SODA-CLUB védjegy.

8. A szén-dioxid-palackok Finnországban a kiskereskedelemben vásárolhatók meg. A SodaStream és a MySoda nem rendelkezik saját üzletekkel.

9. A MySoda két különböző címkét használt. Az úgynevezett „rózsaszín” címkén nagybetűkkel szerepelt a MySoda logója, a „Finn szén-dioxid szódagépekhez” pontosítással. Apróbetűvel szerepeltek a termékre vonatkozó információk, a palackot feltöltő társaság neve, valamint a honlapja, mint amelyen további információk érhetők el. Az úgynevezett „fehér” címkén nagybetűkkel és öt nyelven a „szén-dioxid” felirat szerepelt. A termékre vonatkozó információk, vagyis a palackot feltöltő társaság neve, annak feltüntetése, hogy ez a társaság semmiféle

[7] A kérdést előterjesztő bíróság előtt vitatott gyakorlatra tekintettel utalni kell a Tavaramerkkilaki (1715/1995) (a védjegyekről szóló [1715/1995. sz.] törvény) 10a. §-ára, amely 2016. augusztus 31-ig volt hatályban, valamint a Tavaramerkkilaki (616/2016) (a védjegyekről szóló [616/2016. sz.] törvény) 8. §-ára, amely 2019. április 30-ig volt hatályban. E két rendelkezés lényegében megfelelt a jelenleg hatályos védjegyekről szóló törvény 9. §-ának.

kapcsolatban nem áll a palack eredeti szállítójával, sem annak társaságával vagy a palackon látható védjegyeivel, valamint a MySoda internetes oldalára való hivatkozás, e címkén apróbetűvel szerepeltek.

10. A SodaStream, mivel úgy ítélte meg, hogy ez az eljárás sérti a védjegyhez fűződő jogait, valamint, hogy jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy fellépjen ezen eljárással szemben, keresetet indított a MySoda ellen, amelyben kérte annak megállapítását, hogy a MySoda Finnországban megsértette a védjegyeit, amikor azokat gazdasági tevékenysége során jogellenesen használta oly módon, hogy az említett védjegyekkel jelölt, olyan újratöltött palackokat hozott forgalomba, amelyeken a SodaStream hozzájárulása nélkül elhelyezte a saját védjegyét, miután új címkékre cserélte le a palackokhoz tartozó eredeti címkéket, vagy amelyeken új címkékre cserélte le a palackokhoz tartozó eredeti címkéket. A SodaStream kérte a védjegybitorlásnak tekintendő eljárás abbahagyásának elrendelését, valamint kártérítést követelt.

11. 2019. szeptember 5-i közbenső ítéletében a Markkinaoikeus (versenybíróság, Finnország) e kérelmeknek helyt adott a MySoda által használt rózsaszín címkék tekintetében, a fehér címkék tekintetében pedig elutasította a kérelmeket. A Markkinaoikeus (versenybíróság) megállapította, hogy az eredetileg a SodaStream által forgalomba hozott szén-dioxid-palackok tekintetében kimerült a védjegyek által a SodaStream számára biztosított kizárólagos jog. Annak érdekében tehát, hogy a MySoda eljárásával szemben felléphessen, a SodaStreamnek jogos érdek fennállását kell bizonyítania. A Markkinaoikeus (versenybíróság), miután elvetette a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletből[8] eredő kritériumokat amiatt, hogy a SodaStream és a MySoda közötti jogvitában nem párhuzamos importról van szó, a Viking Gas ítéletre[9] támaszkodott annak megállapítása érdekében, hogy a MySoda eljárása nem változtatja meg, illetve károsítja az eredetileg a SodaStream által forgalomba hozott szén-dioxid-palackokat vagy azok tartalmát. Ez az eljárás továbbá nem sérti a SodaStream jóhírnevét és nem okoz neki kárt, ami alapján a SodaStreamnek jogos érdeke fűződhetne ahhoz, hogy azzal szemben fellépjen. Noha az érintett bíróság szerint a fehér címkék használatára vonatkozó eljárás nem keltette azt a hamis benyomást, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a MySoda és a SodaStream között, más a helyzet a rózsaszín címkéket illetően, mivel azok alkalmasak voltak arra, hogy a kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztóban azt a benyomást keltsék, hogy e két szervezet között gazdasági kapcsolat áll fenn. E bíróság többek között a MySoda rózsaszín címkén elhelyezett domináns logója miatt úgy ítélte meg, hogy a fogyasztó azt gondolhatta, hogy a szén-dioxid-palack ez utóbbitól származik. Ennélfogva a SodaStreamnek jogos érdeke fűződött ahhoz, hogy ellenezze a rózsaszín címkék használatában megnyilvánuló eljárást.

12. E közbenső ítélettel szemben a SodaStream és a MySoda is fellebbezést nyújtott be a Korkein oikeushoz (legfelsőbb bíróság, Finnország), amely mindkét fellebbezést megengedhetőnek nyilvánította.

13. A SodaStream szerint a védjegyével ellátott és így a szén-dioxid-palack származását jelző címke eltávolításával és új címke elhelyezésével a MySoda a termék újracímkézését valósítja meg, amely már veszélyezteti a védjegy származásjelző funkcióját, és amelyre ezért alkalmazni kell a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumokat, vagy legalábbis a szükségesség feltételét. Márpedig a címke fent leírt feltételek melletti cseréje nem szükséges ahhoz, hogy az újratöltött szén-dioxid-palackokat forgalomba lehessen hozni, mivel az újratöltött palackon elhelyezett, a palackot újratöltő vállalkozásra vonatkozó információk feltüntetését lehetővé tevő matrica kevésbé sértené a védjegyjogosult jogait. A SodaStream ezért jogosult fellépni a MySoda

[8] 1996. július 11-i ítélet (C-427/93, C-429/93 és C-436/93, a továbbiakban: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, EU:C:1996:282).

[9] 2011. július 14-i ítélet (C-46/10, a továbbiakban: Viking Gas ítélet, EU:C:2011:485).

eljárásával szemben. A SodaStream az ezen fellépést igazoló jogos érdeket keletkeztető körülményként hivatkozik ezenkívül arra a MySoda eljárásával keltett hamis benyomásra is, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn közte és a MySoda között.

14. A MySoda azt állítja, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumok nem alkalmazhatók a jelen ügyben, mivel itt egy tagállamon belüli kereskedelemmel kapcsolatos helyzetről van szó. A MySoda nem párhuzamos import keretében értékesített eredeti terméket csomagol át. A címke lecserélése nem veszélyezteti a védjegy funkcióját, mivel a célcsoport megérti, hogy a MySoda által elhelyezett címke kizárólag a szén-dioxid származását, valamint a palackot feltöltő vállalkozást jelöli, miközben a palackon lévő, annak származását jelölő gravírozás látható marad. A SodaStream címkéjének lecserélése mindenképpen szükséges, mivel az újratöltött palackon elhelyezett puszta matrica a palackot utoljára újratöltő vállalkozás kilétével kapcsolatos zavar nagyobb kockázatával jár, mivel e palackokat többszöri újratöltésre szánják. A címke lecserélése lehetővé teszi annak elkerülését, hogy ugyanazon a terméken több vonalkód szerepeljen, és egyébiránt gyakran szükséges, ha az eredeti címke megsérült vagy levált. A MySoda azt állítja, hogy a finnországi állandó gyakorlatot követi, amelyet maga a SodaStream is követ. Végül a MySoda a kérdést előterjesztő bíróság előtt pontosította, hogy nem ő az egyetlen, a szén-dioxid-palackok újratöltésének piacán működő vállalkozás, és ennélfogva az is lehetséges, hogy a címkék esetében, amelyeket lecserél, nem a SodaStream, hanem a palackokat korábban feltöltő vállalkozások címkéiről van szó.

15. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az uniós jog nem szabályozza részletesen és világosan azokat a feltételeket, amelyek mellett a védjegyjogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy ellenezze az általa forgalomba hozott áruk további forgalmazását. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint legalábbis a párhuzamosan importált gyógyszerek újracímkézést is magában foglaló átcsomagolása jellegénél fogva kockázatot jelent a védjegyoltalom által biztosított származási garanciát illetően. Ezért az ilyen újracímkézés sérti a védjegyoltalom konkrét célját.[10] Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a védjegyjogosult megtilthatja az átcsomagolt áruk forgalmazását, ha a kereskedő nem bizonyítja, hogy az eljárás megfelel a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben[11] kialakított kritériumoknak. A védjegyjogosult megtilthatja tehát az áru átcsomagolását, kivéve, ha az átcsomagolás a párhuzamosan importált termékek forgalmazhatóságához, illetve ahhoz szükséges, hogy a jogosult jogos érdekei biztosítva maradjanak.[12] A kérdést előterjesztő bíróság azt is jelzi, hogy a Viking Gas ítéletből – amelyben azonban nem szerepel a Bíróság átcsomagolással kapcsolatos ítélkezési gyakorlatára vagy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumokra való hivatkozás – következik, hogy egy olyan eseten, amelyben az ugyanabban a tagállamban forgalomba hozott gázpalackokat feltöltő vállalkozás a saját címkéit helyezte el a palackokon, többek között akkor állhat fenn a palacktöltő vállalkozás eljárásával szembeni fellépéshez fűződő jogos érdek, ha a megjelölés használata azt a benyomást kelti, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a védjegyjogosult és a palacktöltő vállalkozás között.[13]

16. A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja egyrészről, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem tűnik ki egyértelműen, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben meghatározott szükségesség feltételét alkalmazni kell-e az ugyanabban a tagállamban forgalomba hozott áruk átcsomagolására. A kérdést előterjesztő bíróság nem biztos benne, hogy a MySoda eljárását a

[10] A kérdést előterjesztő bíróság itt a 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítéletre (C-143/00, EU:C:2002:246, 29. és 30. pont) és a 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítéletre (C-348/04, EU:C:2007:249, 28–30. pont) hivatkozik.

[11] A kérdést előterjesztő bíróság itt a 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítéletet (C-348/04, EU:C:2007:249, 52–53. pont) idézi.

[12] A kérdést előterjesztő bíróság itt a 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítéletet (C-143/00, EU:C:2002:246, 34. pont) említi.

[13] A kérdést előterjesztő bíróság itt a Viking Gas ítélet 37. pontjára hivatkozik.

Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vett „újracímkézésnek” lehet minősíteni, figyelemmel arra, hogy az alapeljárásban több tucatszori újratöltésre szánt palackokról van szó. A kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy döntő jelentőséggel bír-e az, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származására utal, még ha a védjegyjogosult eredetileg a szén-dioxid-palack származásának jelzése céljából helyezte is el a palackon annak forgalomba hozatalakor a védjeggyel ellátott címkét. Az sem nyilvánvaló, hogy a Viking Gas ítéletből levonható következtetések alkalmazhatók-e az alapeljárás keretében, mivel ebben az ítéletben a gázpalackokat eredetileg forgalomba hozó védjegyjogosult által a gázpalackokon elhelyezett védjegyekről volt szó, amelyeket nem távolítottak el, illetve nem takartak le. Az alapeljárásban csak a szén-dioxid-palack nyakára gravírozott védjegy maradt látható.

17. Másrészről a Bíróság ítélkezési gyakorlatára és különösen a Loendersloot ítéletre [14] tekintettel olykor elegendő lehet a palackokat kiegészítő információkat tartalmazó matricával ellátni anélkül, hogy szükség lenne a palackokat forgalomba hozó védjegyjogosult által elhelyezett címke eltávolítására. Az ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy a szükségességi feltétel nem teljesül, ha az érintett gyakorlat kizárólag kereskedelmi előnyre való törekvéssel magyarázható. [15] Az újratöltött szén-dioxid-palackokon szerepelniük kell az e palackokat feltöltő vállalkozásra vonatkozó információknak. Amennyiben a Bristol-Myers Squibb és társai ítélet szerinti kritériumokat, különösen a szükségességi feltételt alkalmazni kell, a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy figyelembe kell-e venni a palackok rendeltetését. Mivel ugyanis a szén-dioxid-palackokat az újrafelhasználás érdekében történő újratöltésre szánják, felmerülhet a palackokat forgalomba hozó védjegyjogosult által elhelyezett címkék időbeli állandóságának kérdése. Pontosabban azt kell meghatározni, hogy a védjegyjogosult által a palackon elhelyezett címke megsérülése vagy annak a palackról való leválása, illetve az a körülmény, hogy egy másik palacktöltő vállalkozás korábban már a saját címkéjére cserélte le az eredeti címkét, olyan körülménynek minősülhet-e, amely alapján a címke kicserélése vagy annak a palacktöltő vállalkozás címkéjére való lecserélése szükségesnek tekinthető az újratöltött palack forgalomba hozatalához.

18. E körülmények között határozott úgy a Korkein oikeus (legfelsőbb bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és a Bíróság Hivatalához 2021. március 29-én érkezett határozatával előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Akkor is alkalmazni kell-e a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a párhuzamos importtal kapcsolatos ügyekben az átcsomagolással és újracímkézéssel kapcsolatban kialakított ún. Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha a védjegyjogosult által vagy az ő hozzájárulásával valamely tagállamban forgalomba hozott áruknak az ugyanazon tagállamban történő újraértékesítést szolgáló átcsomagolásáról vagy újracímkézéséről van szó?

2) Ha a védjegyjogosult a szén-dioxidot tartalmazó palackot annak forgalomba hozatalakor ellátta a palack címkéjén elhelyezett és a palack nyakára gravírozott védjegyével, akkor is alkalmazni kell-e a fent említett Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha harmadik személy újraértékesítés céljából újratölti a palackot szén-dioxiddal, eltávolítja arról az eredeti címkét, és azt a saját megjelölésével ellátott címkére cseréli le, miközben a palack nyakán lévő gravírozáson továbbra is látható a palackot forgalomba hozó vállalkozás védjegye?

[14] 1997. november 11-i ítélet (C-349/95, EU:C:1997:530).

[15] A kérdést előterjesztő bíróság itt az 1999. október 12-i Upjohn ítéletet (C-379/97, EU:C:1999:494, 44. pont) említi.

3) Képviselhető-e az az álláspont a fent ismertetett helyzetben, hogy a védjegyet tartalmazó címke eltávolítása és lecserélése főszabály szerint veszélyezteti a védjegynek a palack származását jelző funkcióját, vagy az átcsomagolás és az újracímkézés feltételeinek alkalmazhatósága szempontjából jelentősége van annak a körülménynek, hogy

   – – abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származására (és ezáltal a palackot feltöltő vállalkozásra) utal; vagy

   – – abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke legalábbis részben a palack származására is utal?

4) A [szén-dioxid]-palackok címkéjének eltávolítását és lecserélését a szükségesség feltétele alapján értékelve olyan körülménynek minősülhet a védjegyjogosult által forgalomba hozott palackokon elhelyezett címkék véletlenszerű megsérülése vagy leválása, illetve azoknak egy korábbi palacktöltő vállalkozás általi eltávolítása és lecserélése, amely alapján a címkéknek a palacktöltő vállalkozás címkéjére történő rendszeres lecserélését szükségesnek kell tekinteni az újratöltött palackok forgalomba hozatalához?”

19. A MySoda, a SodaStream és a finn kormány, valamint a Bizottság terjesztett írásbeli észrevételeket a Bíróság elé.

III. Elemzés

20. A Bírósághoz intézett kérdések elemzése előtt megjegyzem, hogy a jelen indítványban a 2017/1001 rendelet és a 2015/2436 irányelv releváns rendelkezéseire, vagyis különösen a 2017/1001 rendelet 15. cikkére és a 2015/2436 irányelv 15. cikkére fogok hivatkozni.[16] Mivel a MySoda terhére rótt tények 2016-ban kezdődtek, és figyelemmel a nemzeti és az uniós védjegyoltalom kimerülésére vonatkozó rendelkezések hasonlóságára, a 2017/1001 rendelet 15. cikkével és a 2015/2436 irányelv 15. cikkére vonatkozó alábbi fejtegetések a korábban hatályos jogi aktusok ezeknek megfelelő rendelkezéseinek[17] értelmezése tekintetében is érvényesek. A Bíróság által e korábbi rendelkezések alapján kialakított ítélkezési gyakorlat ugyanezen okból továbbra is releváns az alapjogvita eldöntése szempontjából.

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első, második és negyedik kérdésről

21. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első, második és negyedik – véleményem szerint együtt vizsgálandó – kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság annak tisztázására kéri a Bíróságot, hogy alkalmazni kell-e a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumokat abban az esetben, ha a termékeket a védjegyjogosult által az Unióban történő első forgalomba hozatalt követően valamely harmadik személy újraértékesíti ugyanabban a tagállamban, amelyben az első forgalomba hozatalra sor került. Ezenkívül azt kérdezi, hogy e kritériumokat, és különösen a szükségességi feltételt alkalmazni kell-e abban az esetben, ha harmadik személy újraértékesítés céljából újratölti a palackot szén-dioxiddal, eltávolítja arról az eredeti címkét, és azt a saját

[16] A 2015/2436 irányelv 15. cikke által megvalósított harmonizáció teljes körű jellegéről lásd analógia útján: 2017. december 20-i Schweppes ítélet (C-291/16, EU:C:2017:990, 30. pont). A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1988. L 40., 1.o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) 7. cikke kapcsán lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet (25. és 26. pont); 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-143/00, EU:C:2002:246, 17. pont).

[17] Vagy a 207/2009 rendelet 13. cikke és a 2008/95 irányelv 7. cikke.

címkéjére cseréli le, miközben látható marad a védjegyjogosult palack nyakára gravírozott védjegye. Végül a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy milyen hatással lehet az átcsomagolás szükségessége fennállásának értékelésére az a tény, hogy a védjegyjogosult által a többszöri újratöltésre és újrafelhasználásra szánt palackokon elhelyezett címkék meg fognak sérülni vagy le fognak válni, ami így a palackok későbbi forgalomba hozatala céljából szükségessé teheti e címkék rendszeres lecserélését. E kérdéseket annak eldöntése érdekében teszi fel, hogy a SodaStream jogosult-e fellépni a MySoda eljárásával szemben.

22. A fellépésre vonatkozó e lehetőségnek, amely az áruk szabad mozgásának alapelvétől való eltérést jelent, egyetlen célja azon jogok védelme, amelyek a védjegy – alapvető funkciójára tekintettel felfogott – különös tárgyának körébe tartoznak.[18] A védjegyjog különös célja többek között az, hogy a jogosultnak kizárólagos védjegyhasználati jogot biztosítson a termék elsőként történő forgalomba hozatalára, és annak azon versenytársakkal szembeni védelmére, akik a védjeggyel jogosulatlanul jelölt termékek árusítása révén megpróbálnak visszaélni a védjegy piaci helyzetével és hírnevével.[19] A védjegy alapvető funkciója abban áll, hogy biztosítsa a fogyasztó vagy végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve ezáltal számára, hogy azt az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni a máshonnan származó áruktól.[20] Ugyanakkor, mivel szükségképpen az áruk szabad mozgása alapelvének korlátozását jelenti, a védjegyjogosult ahhoz való joga, hogy a védjegyével ellátott áruk további forgalmazásával szemben fellépjen, nem korlátlan.

23. Az uniós vagy nemzeti védjegyoltalom kimerülésének kérdését így a 2017/1001 rendelet 15. cikke és a 2015/2436 irányelv 15. cikke szabályozza. E két rendelkezés – hasonló megfogalmazásban – különösen a védjegyjogok védelméhez fűződő alapvető érdekeket kívánja összeegyeztetni az áruk tagállamok közötti szabad mozgásához fűződő érdekekkel.[21] E rendelkezésekből következik, hogy a védjegyjogosult főszabály szerint nem léphet fel az említett védjegy használatával szemben azt követően, hogy sor került a védjegyjogosult által vagy az ő hozzájárulásával történő első forgalomba hozatalra.[22] A védjegyoltalom kimerülésének e két rendelkezés által rögzített elve tehát a védjegyjogosult számára egyébként elismert kizárólagos jogok korlátját jelenti. Az e kizárólagosság és az áruk szabad mozgása közötti kapcsolatot a Bíróság ítélkezési gyakorlata már többször bemutatta.[23] Ennélfogva, noha a védjeggyel kapcsolatos jogosulti minőség önmagában véve az áruk szabad mozgásának szükséges korlátozásához vezet az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme nevében, e védelem intenzitása csökken, ahogy a piacot érintő versenyellenes kockázatok, különösen a piac részekre töredezésével kapcsolatos kockázatok megmutatkoznak.

24. A felek között nem vitatott, hogy az érintett palackokat először a SodaStream, a védjegyjogosult hozta forgalomba Finnországban. Ha a fentiekhez ragaszkodunk, a SodaStream nem léphetne fel az alapügy tárgyát képező gyakorlattal szemben.

18 Lásd: 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-143/00, EU:C:2002:246, 28. pont).

19 Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet (44. pont); 2017. december 20-i Schweppes ítélet (C-291/16, EU:C:2017:990, 37. pont).

20 Lásd: 2017. december 20-i Schweppes ítélet (C-291/16, EU:C:2017:990, 37. pont).

21 Lásd: 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-143/00, EU:C:2002:246, 18. pont).

22 Lásd a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (1) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését.

23 Lásd különösen: 2017. december 20-i Schweppes ítélet (C-291/16, EU:C:2017:990, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25. Nem kerül azonban sor a védjegyoltalom kimerülésére, ha a védjegyjogosult igazolni tudja, hogy jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazásával szemben fellépjen. [24] Noha a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdése példaként az áruk állagának, állapotának megváltoztatását és károsítását említi, e rendelkezések nem szolgálnak azon jogos érdekek kimerítő jellegű felsorolásával, amelyek alkalmasak a jogkimerülés elve alkalmazásának megakadályozására. [25]

26. A gyógyszerkészítmények párhuzamos importjának összefüggésében a Bíróság többek között megállapította, hogy a 89/104 első irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult jogszerűen léphet fel valamely gyógyszerkészítmény további forgalmazásával szemben, amennyiben az importőr újracsomagolta az árut, és azon a védjegyjogosult védjegyét újból elhelyezte, kivéve ha először is megállapítható, hogy a védjegyhez fűződő jogoknak a jogosult általi, az említett átcsomagolt árukra forgalmazásuknak ellenzése révén történő érvényesítése a tagállamok között a piacok egymástól való mesterséges elzárásához vezetne, másodszor bizonyítható, hogy az átcsomagolás nincs hatással a csomagoláson belül található áru eredeti állapotára, harmadszor, az új csomagoláson világosan feltüntetik az áru átcsomagolását végző cég/személy és a gyártó nevét, negyedszer, az átcsomagolt áru külleme nem olyan, amely sérthetné a védjegy, illetve annak jogosultjának hírnevét, és ötödször, az importőr az átcsomagolt áru forgalomba bocsátását megelőzően értesíti a védjegyjogosultat, és amennyiben az kéri, az átcsomagolt áruból mintadarabot bocsát a rendelkezésére. [26] Ahhoz, hogy a védjegyjogosult a védjegyét viselő, átcsomagolt gyógyszerkészítmény későbbi forgalmazásával szemben jogszerűen felléphessen, elegendő, ha a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben felsorolt feltételek közül akár csak egy nem teljesül. [27]

27. Ily módon a SodaStream ahhoz való jogának értékeléséhez, hogy a MySoda eljárásával szemben felléphessen, azt kell meghatározni, hogy ez az eljárás a Bíróság ítélkezési gyakorlata [28] értelmében átcsomagolásnak minősül-e (második kérdés). Ezt követően meg kell határozni, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletből eredő tanulságok nem csak a párhuzamos import esetére vonatkoznak-e, amely szükségképpen az érintett árunak az első forgalomba hozatal szerinti tagállamtól eltérő tagállam területén történő forgalmazását jelenti (első kérdés). Végül azt a kérdést kell értékelni, hogy az ezen ítéletben kialakított kritériumokat kifejezetten az ott szóban forgó sajátos árutípusra, vagyis a gyógyszerkészítményekre figyelemmel alakították-e ki, még mielőtt az említett Bristol-Myers Squibb és társai ítélet értelmében vett szükségességi feltételnek az alapeljárás körülményeire történő alkalmazását lehetne vizsgálni.

1. Az átcsomagolás fennállásáról

28. Azon kérdést illetően, hogy a MySoda alapügyben szóban forgó eljárása átcsomagolásnak minősül-e, a Bíróság – kétségkívül más összefüggésben – már megállapította, hogy „a védjeggyel jelölt gyógyszerek új címkézése, akárcsak azok új csomagolása, sérti a védjegyoltalom konkrét célját […]. Lényegében az olyan változtatás, amely a védjeggyel jelölt gyógyszerek új csomagolását vagy új címkézését jelenti, jellegénél fogva még a védjegyoltalom által biztosítani kívánt származási garanciát illetően is kockázatot jelenthet”. [29] A Bíróság később pontosította, hogy egy

[24] Lásd a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdését.

[25] Lásd: Viking Gas ítélet (36. pont).

[26] Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, 79. pont.

[27] Lásd különösen: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249), 31. és 60. pont.

[28] Lásd: 2018. május 17-i Junek Europ-Vertrieb ítélet (C-642/16, EU:C:2018:322, 29. pont).

[29] Lásd: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249, 29. és 30. pont). Lásd még: 2018. május 17-i Junek Europ-Vertrieb ítélet (C-642/16, EU:C:2018:322, 30. pont).

orvostechnikai eszköz eredeti, egyébiránt sértetlen és bontatlan csomagolásán elhelyezett kisméretű címke, amely nem rejti el az eredeti védjegyet, és amely csupán megnevezi a párhuzamos importőrt a forgalomba hozatalért felelős vállalkozásként, megjelölve adatait, egy vonalkódot és a gyógyszerészeti kódszámot, nem minősül újracsomagolásnak. Mivel ez a művelet nem sértheti a védjegy sajátos célját, nem minősül azt igazoló jogszerű indoknak, hogy a védjegy jogosultja a szóban forgó áru további forgalmazását ellenezze.[30] Számomra mindazonáltal nem tűnik lehetségesnek az alapügyben szóban forgó, a jelen indítvány 9. pontjában leírt eljárásnak ez utóbbi esetre történő redukálása. A MySoda ugyanis a szén-dioxid-palackokat felnyitja, kezeli, ellenőrzi, megtisztítja, majd pedig feltölti, mielőtt lezárná és újracímkézné azokat.[31] Az sem zárható ki, hogy ennélfogva sérülhet a védjegy sajátos célja, még akkor is, ha a SodaStreamnek a palack nyakára gravírozott védjegye látható marad is.[32] Az eredetileg a SodaStream által a finn piacon forgalomba hozott szén-dioxid-palackok átcsomagolásáról van tehát szó.

2. A Bristol-Myers Squibb és társai ítélet kritériumainak az alapeljárás keretében való átültethető jellegéről

29. A fent hivatkozott Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumok és a párhuzamos import jellemezte helyzetek közötti kapcsolat kérdését illetően először is megjegyzem, hogy bár az alapeljárás ténylegesen egy, a finn piacon megvalósuló helyzetre vonatkozik, a MySoda által elhelyezett címkék öt nyelven vannak megszövegezve, és ily módon rávilágítanak az újratöltött palackok finn területen kívül történő esetleges terjesztésének lehetőségére.

30. Szintén megjegyzem, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumok, legalábbis megfogalmazásuk szempontjából, teljes mértékben átültethetők az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetre, mivel végső soron a védjegy által biztosított oltalom terjedelmére és korlátaira vonatkoznak. E tekintetben egyetértek a SodaStreammal, amikor arra hivatkozik, hogy a védjegyjogosult ahhoz fűződő érdeke, hogy védelemben részesüljön a védjegyét viselő áru származásának tanúsítását érő esetleges sérelemmel szemben, azonos, akár azon tagállam területén következik be ez a sérelem, ahol az érintett árut először forgalomba hozták, akár más tagállam területén.

31. A szellemi tulajdon védelme főként nem terjedhet addig, hogy egy kötött piacot, tehát torzult versenyt legitimáljon.[33] Márpedig véleményem szerint a piacot érintő kockázatok hasonlóak, mivel az átcsomagolással szembeni fellépés azzal a közvetlen következménnyel járhat, hogy hozzájárul a – jóllehet csupán nemzeti – piac mesterséges részekre töredezéséhez. Hajlok tehát arra, hogy a Bizottsággal egyetértve úgy tekintsem, hogy a gyakorlat egyetlen tagállamra való korlátozódása nem döntő jelentőségű annak meghatározása során, hogy alkalmazandók-e a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumok. Ellenkező esetben felmerülne annak kockázata, hogy a SodaStream számára lehetővé válna, hogy feltétel nélkül hasznot húzzon a saját áruinak jövőbeli újraértékesítéséből. Igaz, hogy a Bíróság a Viking Gas ítéletében nem hivatkozott a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletre, noha szintén a gázpalackok újratöltésére vonatkozó,

[30] Lásd: 2018. május 17-i Junek Europ-Vertrieb ítélet (C-642/16, EU:C:2018:322, 35–37. pont).

[31] E tekintetben a műveletek összessége számomra sokkal összetettebbnek tűnik, mint az egyszerű „újrahasznosítás”, amint azt a finn kormány állítja.

[32] A gravírozás láthatósága ugyanis semmi esetre sem hasonlítható össze a címke láthatóságával. E körülmények között, még ha nem is teljes elrejtésről van szó, a jelen ügy a 2010. július 8-i Portakabin ítélet (C-558/08, EU:C:2010:416) 86. pontjában elemzett esethez hasonlít, noha nem tévesztendő össze azzal.

[33] Lásd: Viking Gas ítélet (31. és 32. pont). Épp ellenkezőleg, a védjegyjog a torzulásmentes verseny rendszerének alapvető elemeként fogható fel.

egyetlen tagállam területére korlátozódó helyzetről volt szó. Mindazonáltal ott eltérő műveletről volt szó, amely mindenekelőtt a gázpalackot az első forgalomba hozatalkor megvásároló fogyasztó választási szabadsága és tulajdonjoga szempontjából került elemzésre.[34] A versenytársak gázpalackok újratöltéséhez és becseréléséhez való jogának kérdése csak az elemzés végén merült fel,[35] és a Bíróság arra szorítkozott, hogy az ítélet rendelkező részében emlékeztessen a „jogos érdek" követelményére anélkül, hogy annak feltételeit pontosította volna.[36] Ezenfelül, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság helytállóan megjegyezte, az ebben az ügyben szóban forgó védjegyet nem távolították el és nem is takarták el.

32. Ami azt illeti, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumok kifejezetten a gyógyszerkészítményekre és az orvostechnikai eszközökre vonatkoznak-e, egyrészről ezen ítélet olvasata alapján nem tűnik úgy, hogy e kritériumok az ilyen típusú árukra korlátozódnának,[37] és másrészről a Bíróság már megállapította, hogy nem ez a helyzet,[38] mivel az említett kritériumok alkalmazását kiváltó tényező nem az áruk jellegéből következik, hanem abból, hogy valamely védjeggyel ellátott árun harmadik személy a védjegyjogosult engedélye nélkül hajtott végre beavatkozást, amely torzíthatja a származás védjegy általi tanúsítását.[39] Nem osztom tehát a Junek Europ-Vertrieb ítélet[40] 27. és 28. pontjának a Bizottság által javasolt értelmezését, mivel az említett pontokból nem következik, hogy a Bíróság elvi szinten kizárta volna a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított kritériumoknak a gyógyszerkészítményektől eltérő árukra történő alkalmazását. Véleményem szerint e pontok kizárólag a Bíróság korábbi ítélkezési gyakorlatának elfogadásához vezető – különösen ténybeli – háttér felidézését szolgálják.

33. E tényezők összességéből tehát az következik, hogy semmi sem akadályozza, hogy a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben megállapított szükségességi feltételt az alapeljárás keretében alkalmazni lehessen.

3. A Bristol-Myers Squibb és társai ítélet értelmében vett szükségességi feltételről

34. A Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben szereplő megfogalmazás szerint e feltételből az következik, hogy a védjegyjogosult jogszerűen léphet fel valamely áru további forgalmazásával szemben, amennyiben az importőr újracsomagolta az árut, és azon a védjegyet újból elhelyezte, kivéve többek között, ha megállapítható, hogy a védjegyhez fűződő jogoknak a jogosult általi, az említett átcsomagolt árukra forgalmazásuknak ellenzése révén történő érvényesítése a tagállamok között a piacok egymástól való mesterséges elzárásához – vagy a jelen esetben a nemzeti (másodlagos) piac mesterséges részekre töredezéséhez – vezetne. A Bíróság szerint ez az eset áll fenn *különösen* akkor, ha az átcsomagolás azért *szükséges*, hogy a termék az importáló tagállam piacán forgalmazható legyen, és azt olyan feltételek között végzik, amelyek nincsenek kihatással e termék eredeti állapotára.[41] A valamely tagállamban oltalmat élvező védjegy jogosultjának azon joga, hogy fellépjen az átcsomagolt termékek említett védjegy alatti forgalmazásával szemben,

[34] Lásd: Viking Gas ítélet (31. és 35. pont).

[35] Lásd: Viking Gas ítélet (35. pont vége és 36–41. pont).

[36] Lásd: Viking Gas ítélet (42. pont és rendelkező rész).

[37] Lásd például a Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, 59. és 60. és 75. pont.

[38] E kritériumoknak a szeszesital-palackokra történő alkalmazásáról lásd: 1997. november 11-i Loendersloot ítélet (C-349/95, EU:C:1997:530).

[39] Lásd: 1997. november 11-i Loendersloot ítélet (C-349/95, EU:C:1997:530, 27. pont).

[40] 2018. május 17-i ítélet (C-642/16, EU:C:2018:322).

[41] Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, 79. pont.

csak annyiban korlátozható, amennyiben az importőr által végzett átcsomagolás ahhoz *szükséges*, hogy a terméket forgalmazni lehessen.[42] A szükségességi feltételt minden esetben a védjegy alapvető funkciójának szemszögéből kell értékelni.[43]

35. Ily módon az átcsomagolás az érintett termék más tagállamban történő forgalomba hozatalához szükséges, amennyiben a csomagolás megváltoztatását szabályozási követelmények indokolják.[44] Ezzel szemben a Bíróság megállapította, hogy az átcsomagolás nem tűnik szükségesnek, ha az kizárólag a párhuzamos importőr kereskedelmi előnyre való törekvésével magyarázható.[45]

36. A szükségességi feltételt csak a terméknek a további forgalmazás érdekében történő átcsomagolása elvégzésének tényére tekintettel kell értékelni, és nem az átcsomagolás módjára vagy stílusára tekintettel.[46] Ugyanakkor a szükségességi feltétel önmagában nem elegendő, mivel az átcsomagolás szükségességének ellenőrzését követően annak megállapítása érdekében, hogy a védjegyjogosult nem léphet fel terméke újraértékesítésével szemben, még meg kell bizonyosodni arról, hogy a védjegyjogosult jogos érdekei védelemben részesülnek-e,[47] és e következő szakaszban kell megvizsgálni az átcsomagolás módját vagy stílusát.

37. A szükségességi feltétel elemzése során emlékeztetni kell továbbá arra, hogy milyen helyet foglal el a védjegy a torzulásmentes verseny rendszerében. Amint azt a Bizottság állította, úgy vélem, hogy az átcsomagolás szükségességével kapcsolatos feltétel alkalmazása során szem előtt kell tartani a védjegyjogosult és – a jelen esetben – az újraértékesítők érdekeinek mérlegelésére vonatkozó követelményt. E tekintetben hangsúlyozom, hogy a MySoda által elvégzett művelet összetettebb, mint egy már forgalomba hozott palack egyszerű újraértékesítése, mivel a MySoda feltölti e palackot szén-dioxiddal.

38. Bár a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz annak a kérdésnek az értékelése, hogy az alapügyet jellemző körülményekre tekintettel a MySoda által végzett átcsomagolás szükséges-e az újratöltött szén-dioxid-palackok forgalmazásához, a kérdést előterjesztő bíróság nyilvánvalóan azt kéri a Bíróságtól, hogy adjon iránymutatást ezzel az értékeléssel kapcsolatban.

39. A SodaStream újrafelhasználásra szánt termékeket hoz forgalomba.[48] Azt rója a MySoda terhére, hogy ő maga szervezi meg a SodaStream védjegyét viselő palackok újrafelhasználását és újratöltését. A SodaStreamnek a palackra vonatkozó védjegyjogának érvényesítésén kívül nincs más jogi eszköze arra, hogy a MySoda tevékenységével szemben fellépjen, amely tevékenységet egyébként a – legalábbis nemzeti – jogszabályok egy olyan, veszélyesnek minősített anyag esetében, mint a szén-dioxid, elismernek és szabályoznak.

40. Következésképpen két eset lehetséges.

42 Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, 56. pont.

43 Lásd a jelen indítvány 22. pontját.

44 Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet (53. pont). Lásd még: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249, 36. pont).

45 Lásd: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Lásd: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Lásd: 2007. április 26-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-348/04, EU:C:2007:249, 30. pont).

48 Ez a különbség számomra alapvetőnek tűnik ahhoz, hogy a jelen ügyet megkülönböztessük az úgynevezett „értéknövelő újrahasznosítás” egyre gyakoribb eseteitől, amelyek egyelőre még egyfajta jogi szürke zónában találhatók (itt például a valódi és jogszerűen megszerzett ruhadarabokról a valamely luxusvédjeggyel ellátott gomboknak egy, az érintett luxusvédjegy jogosultjától eltérő harmadik személy általi, azzal a céllal történő begyűjtésének kérdésére gondolok, hogy azokat ékszerré alakítsa át).

41. Egyrészről, mivel a MySoda által végzett tevékenység jogszerűnek és a SodaStream által forgalomba hozott termékek rendeltetésének megfelelőnek tűnik, képzeljük el, hogy a MySoda folytatja az újratöltési tevékenységét, de a védjegyhez fűződő jogok alapján megtiltják neki a címke eltávolítását. Ebben az esetben egy olyan termék lenne forgalomban, amelynek tekintetében egy olyan gazdasági szereplő, aki nem a védjegyjogosult, nyilvánvalóan hozzáadott értéket biztosított, e termék azonban nem viselné e gazdasági szereplő címkéjét. A védjegy mint a származás tanúsítója a palack tekintetében kétségkívül teljes mértékben kifejtené hatását, de ez nem állna fenn maga a gáz és az újratöltési szolgáltatás tekintetében. Egy ilyen, tisztán elméleti helyzet egyébiránt az újratöltést követő problémák esetén problematikus lenne a felelősség telepítése szempontjából, mivel – tévesen – úgy tűnhetne, hogy e felelősség a palack védjegyének jogosultját terheli, és nem az e palack újratöltését végző gazdasági szereplőt. Amint azt fentebb említettem, a MySoda által végzett művelet nem a palack egyszerű újraértékesítése. Egy ilyen helyzetben a címkézés nem tükrözné a – rendeltetésénél fogva a másodlagos piacon forgalmazandó – termék tényleges állapotát.

42. Másrészről, ha a SodaStream érvelését követjük, amely az újrafelhasználható terméken elhelyezett védjegyének a termék első forgalomba helyezésen túli folyamatos oltalmára hivatkozik, ennek érvelésnek az lenne a hatása, hogy megakadályozza az újratölthető palackok harmadik gazdasági szereplő általi bármilyen kezelését. Így jogszerűen csak a SodaStream végezhetné a palackok újratöltését és újraértékesítését, még akkor is, ha a védjegyoltalom és az annak jogosultja számára biztosított, ellenzéshez való jog csak a szóban forgó palackokra vonatkozik, a későbbi műveletekre nem, és nem járhat azzal a hatással, hogy a piacok részekre töredeznek, vagyis, hogy torzul a verseny.[49] A SodaStream észrevételeiből kitűnik, hogy lényegesnek tekinti, hogy meggyőződjön arról, hogy csak azokat a szén-dioxid-palackokat forgalmazzák az ő védjegyei alatt, amelyeknek a biztonságát és megfelelő újratöltését ő maga tudta biztosítani. Úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság van a legmegfelelőbb helyzetben ahhoz, hogy döntsön ezen biztonsági jellegűnek tűnő érv[50] és annak versenyellenes célok érdekében történő manipulációja vonatkozásában.[51]

43. E sajátos körülmények között, tekintettel a termékek jellegére és rendeltetésére, átcsomagolásuk, azaz a már forgalomba hozott palackok kezelése (felnyitása, tisztítása, ellenőrzése), újratöltése, és talán főként azok újracímkézése számomra eleve szükségesnek tűnik azon használathoz, amelyre ezeket az újratölthető palackokat szánják, valamint ahhoz, hogy a másodlagos piac a független gazdasági szereplők számára hozzáférhető legyen. Az újracímkézés – feltéve, hogy arra világos és nem megtévesztő feltételek mellett kerül sor – véleményem szerint paradox módon hozzájárul a védjegyek alapvető funkciójának megőrzéséhez, legyen szó akár annak védjegyéről, aki először hozta forgalomba a palackot, vagy annak védjegyéről, aki azt a

[49] A Bíróság ugyanis némileg eltérő összefüggésben már kimondta, hogy „annak lehetővé tétele, hogy a kompozit palack formájából álló védjegyhez fűződő jog engedélyese – aki a kompozit palackon elhelyezett védjegyek jogosultja is – az e védjegyekhez fűződő jogok alapján fellépjen a palackok későbbi feltöltése ellen, jogszerűtlenül korlátozná a versenyt a gázpalackok feltöltésének downstream piacán, és akár e piac részekre töredezésének a kockázatával is járna, ha az említett jogosultnak vagy engedélyesnek sikerülne palackját annak különleges műszaki jellemzőinek – amelyek oltalma a védjegyjognak nem tárgya – köszönhetően a piacon érvényre juttatnia” (Viking Gas ítélet, 34. pont).

[50] A MySoda a maga részéről azt állítja, hogy a palackok szén-dioxidhoz hasonló, veszélyesnek minősülő anyaggal történő feltöltésére irányuló tevékenység, Finnországban szigorúan szabályozott és ellenőrzött tevékenység, amelyet többek között az e területre vonatkozó uniós jog tiszteletben tartásával kell folytatni.

[51] Például a SodaStream, miután jelezte, hogy 55% és 60% közötti piaci részesedéssel rendelkezik a szén-dioxid-palackok újratöltésére irányuló tevékenység finnországi piacán, míg a MySoda részesedése 30% és 35% között alakul, olyan intézkedésként, amely az alapügyben szóban forgó címkék elhelyezésénél kevésbé sérti a védjegyhez fűződő jogait, továbbá olyan tényezőként, amely alátámaszthatja, hogy a MySoda által végzett újracímkézés nem *szükséges*, azt javasolja, hogy kérjék a kereskedőktől, hogy a visszavitt üres palackokat válogassák szét és újratöltés céljából a megfelelő védjegyjogosultaknak küldjék vissza. Ezzel azonban végső soron nem lenne külön piaca a hagyományosan legalább egy szén-dioxiddal feltöltött palackkal együtt értékesített szódagépeknek és magának a szén-dioxid-palackok újratöltésének, mivel a gép és az első palack védjegye szükségképpen meghatározná a társaságot, amelynél a palackot körülbelül százszor újra lehetne töltetni.

továbbértékesítés előtt újratöltötte. Szintén a saját véleményem szerint, a szükségességi feltétel tehát pusztán ezen okból teljesül, annál is inkább, mivel azt az adott ügy körülményei alapján kell értékelni, figyelembe véve többek között a Bristol-Myers Squibb és társai ügy alapeljárásának tényállásához képest fennálló különbségeket. Figyelemmel a – MySoda információi szerint körülbelül százszor újratölthető – szén-dioxid-palackok élettartamára, azt is el tudom fogadni, hogy az eredeti címke állapota romlani fog, és hogy a különböző gazdasági szereplők általi, egymást követő újratöltések előrelátható esetében az, aki a palackot utoljára újracímkézi, nem feltétlenül lesz azonos azzal, aki az eredeti címkét eltávolította.

4. Következtetés

44. A fentiekből következik, hogy az alapeljárás összefüggésében a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult jogszerűen léphet fel a valamely harmadik személy által újratöltött szén-dioxid-palackok e harmadik személy által ugyanazon tagállam területén történő további forgalmazásával szemben, mint amelynek területén az említett palackokat a jogosult először forgalomba hozta vagy azokat az ő hozzájárulásával először forgalomba hozták, amennyiben e harmadik személy e palackokat átcsomagolta és védjegyével látta el, kivéve, ha bizonyítást nyert, hogy e fellépés hozzájárulna a piac mesterséges részekre töredezéséhez. Az ilyen kockázat fennállásának értékelése érdekében a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az elvégzett átcsomagolás az érintett termék jellegére és rendeltetésére tekintettel szükségesnek tűnik-e ahhoz, hogy harmadik személyek számára hozzáférést biztosítson a szén-dioxid újratöltési piachoz. Ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jut, hogy a harmadik személy által elvégzett átcsomagolás szükséges, még arról is meg kell győződnie, hogy a védjegyjogosult jogos érdekei egyébként biztosítottak-e.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésről

45. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a védjegyet tartalmazó címke eltávolítása és lecserélése főszabály szerint veszélyezteti-e a védjegy funkcióját, vagy az átcsomagolás és az újracímkézés feltételeinek alkalmazhatósága szempontjából még értékelni kell azt a kérdést is, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut-e, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származására utal, vagy ellenkezőleg, abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke legalábbis részben a palack származására is utal. [52]

46. A SodaStreamhez hasonlóan úgy értelmezem az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdést, hogy az az átcsomagolás szükségességére vonatkozó feltételtől elkülönülő önálló feltételre vonatkozik. Ugyanis, amint arra többek között a jelen indítvány 36. pontja emlékeztet, még ha az alapügyben szóban forgó gyakorlatot a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben kialakított első feltétel értelmében szükségesnek kellene is tekinteni, ez nem lenne elegendő annak megállapításához, hogy a SodaStream nem léphet fel az említett gyakorlattal szemben, mivel úgy tűnik, hogy e feltételeknek együttesen kell fennállniuk. Másként fogalmazva, ha megállapítást nyert az átcsomagolás objektív szükségessége, meg kell vizsgálni annak tényleges megvalósítását.

[52] E tekintetben azt, hogy egy matrica palackon való elhelyezése kevésbé sérti-e a SodaStream védjegyhez fűződő jogait, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, különösen annak ellenőrzése érdekében, hogy nem áll-e fenn épp ellenkezőleg az összetévesztés nagyobb kockázata a fogyasztók számára, különösen a palackok újratöltése során elhelyezett több matrica esetén.

47. A Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben rögzített harmadik feltétel azt követeli meg, hogy az új csomagoláson egyértelműen tüntessék fel az áru átcsomagolóját és gyártójának nevét, és e feliratokat úgy nyomtassák, hogy a normál látással rendelkező és szokásosan figyelmes személy képes legyen azok megértésére.[53] Az információk megkövetelt egyértelműségének tehát lehetővé kell tennie a fogyasztók számára fennálló összetéveszthetőség elkerülését.[54]

48. A származás védjegy általi tanúsításának biztosítása érdekében az újracímkézés nem keltheti azt a benyomást, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a terméket újraértékesítő harmadik személy és a védjegyjogosult között, és különösen, hogy a viszonteladó vállalkozása a védjegy jogosultjának kereskedelmi hálózatához tartozik, vagy különleges kapcsolat áll fenn e két vállalkozás között.[55] Ha a szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes fogyasztó a termékek származásának meghatározása során nehézségekkel szembesül, nem tekinthető úgy, hogy a védjegyoltalom kimerült.[56] Többek között a Viking Gas ítéletből[57] következik, hogy a gazdasági kapcsolatra vonatkozó benyomás fennállásának értékelése során figyelembe kell venni a palackok címkézését és azon feltételeket, amelyek mellett a becserélésük történik.[58] Figyelembe kell venni továbbá a szóban forgó ágazatban fennálló gyakorlatokat, valamint azt, hogy a fogyasztók hozzá vannak-e szokva ahhoz, hogy a gázpalackokat más kereskedők töltsék meg. Így feltételezhető, hogy az a fogyasztó, aki közvetlenül valamely versenytárshoz fordul a palackjának a feltöltetése vagy üres palackjának egy teli palackra történő becserélése érdekében, könnyebben felismerheti a szóban forgó versenytárs és védjegyjogosult közötti kapcsolat hiányát.[59] A Bíróság azt is elismerte, hogy az a tény, hogy a palack védjegye a versenytárs által elvégzett további címkézés ellenére is látható marad,[60] releváns tényezőnek minősül annyiban, amennyiben kizárni látszik azt, hogy a címkézés módosítja a palackok állapotát azáltal, hogy teljesen eltakarja azok eredetét.[61]

49. Az újracímkézés során a harmadik személy mozgatórugója nem lehet a rosszhiszeműség, például a fogyasztó megtévesztésére irányuló tényleges szándékkal. Ugyanakkor a címke MySoda általi eltávolítása nem feltétlenül tűnik vétkesnek, mivel nem állapítható meg egyértelműen, hogy valóban a MySoda volt-e az, amely egy adott palackról eltávolította az eredeti címkét, illetve a palackot utoljára gázzal feltöltő személy címkéjét. A címke eltávolítása az érintett termék, vagyis az újratölthető palackok sajátos jellegének figyelembevételével igazolható lehet. A palack védjegye látható marad, mivel azt a palack nyakába gravírozták, amely folytán a védjegynek a származás tanúsítására vonatkozó alapvető funkciója pusztán az újracímkézés következtében nem feltétlenül sérül. Számomra mindazonáltal úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy egy szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes fogyasztó[62] pontosan hogyan fogja fel ezt az újracímkézést. Ez kétségkívül attól függ, hogy az említett fogyasztó milyen ismeretekkel rendelkezik a szén-dioxid-palackok újratöltése piacának

[53] Lásd: Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, 79. pont.

[54] Bizonyos esetekben könnyen elképzelhető, hogy a negyedik feltételt, amely a védjegy és jogosultja jó hírnevének meg nem sértésére vonatkozó kötelezettségre vonatkozik, e harmadik feltétellel együtt vizsgálják meg. Megjegyzem azonban, hogy ez nem képezi a Bírósághoz előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyát.

[55] Lásd: 2010. július 8-i Portakabin ítélet (C-558/08, EU:C:2010:416, 80. pont). Lásd még: Viking Gas ítélet (37. és 39. pont).

[56] Az internethasználók kapcsán lásd: 2010. július 8-i Portakabin ítélet (C-558/08, EU:C:2010:416, 81. pont). Általában a fogyasztók kapcsán lásd: Viking Gas ítélet (39. és 40. pont).

[57] 2011. július 14-i ítélet (C-46/10, EU:C:2011:485).

[58] Lásd: Viking Gas ítélet, 39. pont.

[59] Lásd: Viking Gas ítélet, 40. pont. Emlékeztetőül, az alapeljárásban nem ez a helyzet.

[60] Ebben az ügyben az újratöltést végző vállalkozás két matricát helyezett el a palackon anélkül, hogy az említett palackot először forgalomba hozó vállalkozás szó- és ábrás védjegyeit eltávolította vagy eltakarta volna (lásd: Viking Gas ítélet, 11. pont).

[61] Lásd: Viking Gas ítélet, 41. pont.

[62] Ezt a megfogalmazást veszem át, amely számomra többé-kevésbé egyenértékűnek tűnik a Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben használt megfogalmazással (összehasonlításként lásd a jelen indítvány 48. pontját).

működéséről és az ott követett gyakorlatokról.[63] Függ azonban a címkén szereplő információk egyértelműségétől is, mivel a címkének – a palack gyártásáért való tényleges felelősséggel kapcsolatos bizonytalanság nélkül – tartalmaznia kell az arra a személyre vonatkozó információkat, aki a szén-dioxid-palackot utoljára feltöltötte.

50. Hozzáteszem, hogy a finn kormány hangsúlyozta az alapeljárás környezetvédelmi vonatkozásait, azzal érvelve, hogy a palackok újratöltés és újrahasználat útján történő hasznosítását a hulladékképződés megelőzésére irányuló politika keretében ösztönözni kell, amely a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/852 európai parlamenti és tanácsi irányelv[64] egyik célkitűzése. Ennek érdekében e kormány szerint nem szabad a palackokat gyártó védjegyjogosult jogainak túlzott mértékű figyelembevétele révén túlságosan bonyolulttá tenni a palackok hasznosítását.

51. Mindezen tényezők fényében úgy vélem, hogy a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amikor valamely harmadik személy gázzal újratölt és újraértékesít egy szén-dioxid-palackot, eltávolítja arról a palack gyártójának védjegyét viselő címkét, miközben a védjegy a palack nyakán lévő gravírozáson továbbra is látható, és a palackon saját címkéjét helyezi el, az új címkézés által keltett összbenyomást kell értékelni annak megállapítása érdekében, hogy a termék átcsomagolását végző személyre vonatkozó információk egy szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes fogyasztó számára világosnak és egyértelműnek tűnnek-e. Az új címkézés révén nyújtott ezen információk nem engedhetnek arra következtetni, hogy gazdasági kapcsolat vagy különleges kapcsolat áll fenn a palackot újratöltő harmadik személy és a védjegyjogosult között. Az új címkézés által keltett benyomás értékelése érdekében figyelembe kell venni többek között az érintett ágazatra jellemző gyakorlatokat, valamint a fogyasztók e gyakorlatokkal kapcsolatos ismereteinek szintjét.

C. A Viking Gas ítéletből eredő teszt alkalmazásáról

52. Másodlagosan, ha a Bíróság nem követné a fentiekben javasolt érvelést, úgy tűnik, hogy – közel egyenértékű eredmény elérése érdekében – elképzelhető a Viking Gas ítéletben felvázolt teszt alkalmazása.

53. Emlékeztetek arra, hogy ebben az ügyben a Bíróságnak azt kellett meghatároznia, hogy az újrafelhasználásra szánt olyan kompozit gázpalackok kizárólagos használati engedélyének jogosultja, amelyeknek a formája térbeli védjegyként oltalom alatt áll, és amelyeken e jogosult elhelyezte a szó- és ábrás védjegyként lajstromozott nevét és logóját, a 89/104 első irányelv 5. és 7. cikke alapján tiltakozhat-e az ellen és adott esetben milyen feltételek mellett, hogy e palackokat azon fogyasztók általi megvásárlást követően, akik ezután az ebben eredetileg tartalmazott gázt felhasználják, fizetés ellenében harmadik személyek becseréljék a nem az e jogosulttól származó gázzal töltött kompozit palackokra.[65]

[63] E tekintetben, amint arra a Bizottság rámutatott, – a Viking Gas ítélet alapjául szolgáló ügy tényállásától eltérően – az újratöltött palackokat nem az újratöltést végző személy cégnevével ellátott üzletekben értékesítik, így a fogyasztó számára nehezebb lehet különbséget tenni az e palackokon elhelyezett egyes védjegyek pontos szerepe között.

[64] HL 2018. L 150., 141. o.

[65] Lásd: Viking Gas ítélet, 15. pont.

54. A Bíróság így először elismerte, hogy az újrafelhasználásra szánt palackokat igazi árunak, és nem pusztán csomagolásoknak kell tekinteni.[66] Ezt követően mérlegelte egyrészt a kompozit palack formájából álló védjegyhez fűződő jog engedélyesének – aki a palackon elhelyezett védjegyek jogosultja is – azon jogos érdekét, hogy az e védjegyekhez fűződő jogokból haszna legyen, és másrészt a palackok vásárlóinak ugyanilyen jogos érdekét, és különösen azon érdekét, hogy az e palackok feletti tulajdonjogát teljes mértékben élvezhesse, valamint a torzulásmentes verseny fenntartásához fűződő közérdeket.[67] A Bíróság végül emlékeztetett arra, hogy a palackokhoz kapcsolódó védjegyek gazdasági értékének realizálása az eladásukból következik, és hogy egy olyan eladás, amely lehetővé teszi a védjegy gazdasági értékének realizálását, kimeríti a 89/104 első irányelv által biztosított kizárólagos jogokat.[68]

55. A vásárlók szempontjából, ha a tulajdonjogukat korlátoznák az eladás után is fennálló védjegyjogok, úgy e vásárlók többé nem gyakorolhatnák az említett jogot szabadon, hanem egyetlen gázszolgáltatóhoz lennének kötve a palackok későbbi feltöltése esetén.[69] A verseny szempontjából egy ilyen helyzet lehetővé tenné a védjegyhez fűződő jog engedélyese számára, hogy jogszerűtlenül korlátozza a versenyt a gázpalackok feltöltésének downstream piacán, és e piac részekre töredezésének a kockázatával járna.[70]

56. A Bíróság tehát megállapította, hogy a kompozit palack eladása „kimeríti a […] védjegyhez fűződő jog engedélyesének […] jogát, és a vásárlóra ruházza az e palack feletti szabad rendelkezési jogot, beleértve az eredeti gáz felhasználását követő, egy általa választott vállalkozásnál, vagyis […] akár […] [ezen engedélyes] versenytársainak egyikénél történő becserélés és feltöltés jogát. A vásárló e jogával együtt jár e versenytársak azon joga, hogy a 89/104 [első] irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében előírt korlátok között feltöltsék és becseréljék az üres palackokat”,[71] e korlátok pedig a védjegyjogosult által forgalomba hozott áruk további forgalmazásával szembeni fellépés igazolására alkalmas jogos érdek fennállására vonatkoznak. Ilyen jogos érdek állhat fenn a védjeggyel ellátott áruk állagának, állapotának megváltoztatása vagy károsítása, a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik személyek általi, a védjegy jóhírnevét súlyosan sértő vagy azon benyomást keltő használata esetén, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a védjegyjogosult és e harmadik személyek között (mint például a köztük fennálló különleges kapcsolat vagy a jogosult kereskedelmi hálózatához való tartozás).[72] A gazdasági kapcsolatra vonatkozó benyomás fennállásának értékelése során figyelembe kell venni a palackok címkézését és azon feltételeket, amelyek mellett a becserélésük történik,[73] és ezek nem késztethetik a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót annak megállapítására, hogy az érintett két vállalkozás között kapcsolat áll fenn, vagy hogy az e palackok feltöltésére szolgáló gáz a védjegyjogosulttól származik. Figyelembe kell venni továbbá a szóban forgó ágazatban fennálló gyakorlatokat, valamint azt, hogy a fogyasztók hozzá vannak-e szokva ahhoz, hogy a gázpalackokat más kereskedők töltsék meg. Így feltételezhető, hogy az a fogyasztó, aki közvetlenül valamely versenytárshoz fordul a palackjának a feltöltetése vagy üres palackjának egy teli palackra történő becserélése érdekében, könnyebben felismerheti a szóban forgó versenytárs és védjegyjogosult közötti kapcsolat hiányát.[74] A Bíróság azt is elismerte, hogy az a

66 Lásd: Viking Gas ítélet, 30. pont.

67 Lásd: Viking Gas ítélet, 31. pont.

68 Lásd: Viking Gas ítélet, 32. pont.

69 Lásd: Viking Gas ítélet, 33. pont.

70 Lásd: Viking Gas ítélet, 34. pont.

71 A Viking Gas ítélet 35. pontja.

72 Lásd: Viking Gas ítélet, 36. és 37. pont.

73 Lásd: Viking Gas ítélet, 39. pont.

74 Lásd: Viking Gas ítélet, 40. pont.

tény, hogy a palack védjegye a versenytárs által elvégzett további címkézés ellenére is látható marad,[75] releváns tényezőnek minősül annyiban, amennyiben kizárni látszik azt, hogy a címkézés módosítja a palackok állapotát azáltal, hogy eltakarja azok eredetét.[76]

57. A jelen alapeljárásra átültetve a fentiekből az következik, hogy a 2017/1001 rendelet 15. cikke és a 2015/2436 irányelv 15. cikke nem teszi lehetővé az újratöltésre, majd újrafelhasználásra szánt szén-dioxid-palackok védjegyének jogosultja számára, hogy fellépjen azzal szemben, hogy azt követően, hogy e palackokat a fogyasztók megvásárolták, a gázt elhasználták, majd a palackokat az üres palackok begyűjtéséért felelős kereskedőkhöz visszavitték, és azokat valamely versenytárs harmadik személy újratöltötte, az említett harmadik személy újraértékesítse azt követően, hogy az említett palackokat ellátta a saját védjegyével, miközben a jogosult védjegye látható maradt, hacsak a védjegyjogosult nem hivatkozhat a fent említett rendelkezések értelmében vett jogos érdekre. A kérdést előterjesztő bíróságnak ebben az esetben meg kell állapítania, hogy az alapügyben szóban forgó gyakorlat súlyosan sérti-e a védjegyjogosult jó hírnevét, vagy hogy az azonos megjelölés ilyen használata azt a benyomást keltheti-e, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn e jogosult és az érintett harmadik személy között. E célból a kérdést előterjesztő bíróság figyelmét fel kell hívni a védjegyjogosult és a versenytárs harmadik személy közötti gazdasági kapcsolat esetleges fennállásának a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó általi észlelésére. Figyelembe kell venni a fogyasztói szokásokat és a piaci gyakorlatokat. Végül a kérdést előterjesztő bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy a versenytárs harmadik személy által végzett címkézés nem módosította-e a palackok állapotát.

IV. Végkövetkeztetés

58. A fenti megfontolásokra figyelemmel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Korkein oikeus (legfelsőbb bíróság, Finnország) által előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

1) Az alapeljárás összefüggésében az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a védjegyjogosult jogszerűen léphet fel a valamely harmadik személy által újratöltött szén-dioxid-palackok e harmadik személy által ugyanazon tagállam területén történő további forgalmazásával szemben, mint amelynek területén az említett palackokat a jogosult először forgalomba hozta vagy azokat az ő hozzájárulásával először forgalomba hozták, amennyiben e harmadik személy e palackokat átcsomagolta és védjegyével látta el, kivéve, ha bizonyítást nyert, hogy e fellépés hozzájárulna a piac mesterséges részekre töredezéséhez. Az ilyen kockázat fennállásának értékelése érdekében a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az elvégzett átcsomagolás az érintett termék jellegére és rendeltetésére tekintettel szükségesnek tűnik-e ahhoz, hogy harmadik személyek számára hozzáférést biztosítson a szén-dioxid-újratöltési piachoz. Ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jut, hogy a harmadik személy által elvégzett átcsomagolás szükséges, még arról is meg kell győződnie, hogy a védjegyjogosult jogos érdekei egyébként biztosítottak-e.

[75] Ebben az ügyben az újratöltést végző vállalkozás két matricát helyezett el a palackon anélkül, hogy az említett palackot először forgalomba hozó vállalkozás szó- és ábrás védjegyeit eltávolította vagy eltakarta volna (lásd: Viking Gas ítélet, 11. pont).

[76] Lásd: Viking Gas ítélet, 41. pont.

2) A 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amikor valamely harmadik személy gázzal újratölt és újraértékesít egy szén-dioxid-palackot, eltávolítja arról a palack gyártójának védjegyét viselő címkét, miközben a védjegy a palack nyakán lévő gravírozáson továbbra is látható, és a palackon saját címkéjét helyezi el, az új címkézés által keltett összbenyomást kell értékelni annak megállapítása érdekében, hogy a termék átcsomagolását végző személyre vonatkozó információk egy normál látással rendelkező és szokásosan figyelmes személy számára világosnak és egyértelműnek tűnnek-e. Az új címkézés révén nyújtott ezen információk nem engedhetnek arra következtetni, hogy gazdasági kapcsolat vagy különleges kapcsolat áll fenn a palackot újratöltő harmadik személy és a védjegyjogosult között. Az új címkézés által keltett benyomás értékelése érdekében figyelembe kell venni az érintett ágazatra jellemző gyakorlatokat, valamint a fogyasztók e gyakorlatokkal kapcsolatos ismereteinek szintjét.